

ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΟΙΚΙΣΜΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ, 15ος-20ός αι.

Επιλογή δημοσιεύσεων συνεργατών του προγράμματος

Βασίλης Παναγιωτόπουλος, «Προβλήματα Γεωγραφίας και Δημογραφίας στη νεώτερη Ελλάδα», *Τετράδια Εργασίας ΚΝΕ/ΕΙΕ*, 7 (1984), σ. 1-30.

Βασίλης Παναγιωτόπουλος, *Πληθυσμός και οικισμοί της Πελοποννήσου, 13ος - 18ος αιώνας : 13ος - 18ος αι*, εκδ. Εμπορική Τράπεζα, Αθήνα 1985.

Λεωνίδας Φ. Καλλιβρετάκης, "L'évolution du peuplement (moyen age et temps modernes)", στον τόμο *Paysages d'Achaïe I: La vallée du Peiros et la plaine occidentale*, (Μελετήματα 15), εκδ. Κ.Ε.Ρ.Α., Αθήνα 1992, σ. 223-248.

Βασίλης Παναγιωτόπουλος (επιμ), *L'eau et les hommes en Méditerranée et en Mer Noire dans l'antiquité de l'époque Mycénienne au règne de Justinien: actes de congrès international*, Athènes, 20 - 24 mai 1988, εκδ. Centre de Recherches Neohelleniques - Centre National de Recherches Sociales, Αθήνα-Παρίσι 1992

Λεωνίδας Φ. Καλλιβρετάκης, "Το εθνοπολιτισμικό φαινόμενο στην εποχή μας", στον τόμο *Εθνική Συνείδηση και Ιστορική Παιδεία*, Πανελλήνια Ένωση Φιλολόγων, Αθήνα 1994, σ. 38-52.

Ευδοκία Ολυμπίτου, «La construction du territoire: Négociation et Symbolique», *Rouvoirs locaux et espaces*, εκδ. Université de Provence, Communauté des Universités de la Méditerranée, Aix-en-Provence 1994, σ. 99-105 (από κοινού με τους F. Bruyas, M. Leybourne, St. Misconneau, L. Papastefanaki).

Λεωνίδας Φ. Καλλιβρετάκης, "Géographie et démographie historiques de la Grèce: le problème des sources", *Histoire et Mesure* 1-2/1995, C.N.R.S., Παρίσι 1995, σ. 9-23.

Λεωνίδας Φ. Καλλιβρετάκης, "Η ελληνική κοινότητα της Αλβανίας υπό το πρίσμα της ιστορικής γεωγραφίας και δημογραφίας", στον τόμο *Ο Ελληνισμός της Αλβανίας*, Πανεπιστήμιο Αθηνών-Εκδόσεις Σιδέρης, Αθήνα 1995, σ. 25-58.

Χριστίνα Αγριαντώνη, Μαρία Χριστίνα Χατζηγιάννου, Το Μεταξουργείο της Αθήνας, εκδ. ΚΝΕ/ΕΙΕ, Αθήνα 1995, 171 σσ.

Λεωνίδας Φ. Καλλιβρετάκης, *Υπόμνημα περί των νησίδων «Λιμνιά-Ίμια» / Report on the «Limnia Imia» islets*, διγλωσση έκδ. ΚΝΕ/ΕΙΕ, Αθήνα α' έκδοση Φεβρ. 1996, 22 σσ., β' έκδοση Νοέμβρ. 1996, σ. 28 σσ.

Λεωνίδας Φ. Καλλιβρετάκης, "Η Αθήνα του 19ου αιώνα: από επαρχιακή πόλη της Οθωμανικής αυτοκρατορίας, πρωτεύουσα του Ελληνικού βασιλείου", στον τόμο *Αρχαιολογία της πόλης των Αθηνών*, Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών, Αθήνα 1996, σ. 173-196.

Μάνη. Μαρτυρίες για το χώρο και την κοινωνία. Περιηγητές και επιστημονικές αποστολές 15^{ος}-19^{ος} αι. Πρακτικά Συμποσίου, επιμέλεια Γ. Σαΐτας, εκδ. ΚΝΕ/ΕΙΕ, Αθήνα 1996, 720 σσ.

Δημήτρης Δημητρόπουλος, *Η Μύκονος τον 17^ο αιώνα. Γαιοκτητικές σχέσεις και οικονομικές συναλλαγές*, εκδ. ΙΝΕ/ΕΙΕ, Αθήνα 1997, 540 σσ.

Λεωνίδας Φ. Καλλιβρετάκης, "Αναπαραστάσεις του χώρου: Οι Κυκλάδες στους χάρτες (15^{ος}-18^{ος} αι.)", στον τόμο *Κυκλάδες- Ιστορία του Τοπίου και Τοπικές Ιστορίες*, ΥΠΕΧΩΔΕ-Υπουργείο Παιδείας-Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών-Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Αθήνα 1998, σ. 49-56.

Λεωνίδας Φ. Καλλιβρετάκης, "Η σήμανση του χώρου: Κυκλαδικά τοπωνύμια (13^{ος}-20^{ος} αι.)", στον τόμο *Κυκλάδες- Ιστορία του Τοπίου και Τοπικές Ιστορίες*, ΥΠΕΧΩΔΕ-Υπουργείο Παιδείας-Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών-Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Αθήνα 1998, σ. 57-62.

Λεωνίδας Φ. Καλλιβρετάκης, "Σύντομη επισκόπηση της Λατινοκρατίας στις Κυκλάδες (1205-1579)", στον τόμο *Κυκλάδες- Ιστορία του Τοπίου και Τοπικές Ιστορίες*, ΥΠΕΧΩΔΕ-Υπουργείο Παιδείας-Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών-Πανεπιστήμιο Αιγαίου, Αθήνα 1998, σ. 306-318.

Μαρία Χριστίνα Χατζηγιάννου, *Η ιστορική εξέλιξη των οικισμών στην περιοχή του Αλιάκμονα κατά την Τουρκοκρατία*, εκδ. ΚΝΕ/ΕΙΕ, Αθήνα 2000, 358 σσ.

Δημήτρης Δημητρόπουλος, «Δόμηση και κοινοτική παρέμβαση στα νησιά του Αιγαίου, 17^{ος} - αρχές 19^{ου} αι.», π. *Μνήμων*, 23 (2001), σ. 37-65.

Ευδοκία Ολυμπίου, «Το Χαλάνδρι κατά τον μεσοπόλεμο: Τεχνικές και επαγγέλματα σε μία μικρή κοινότητα της Αττικής», *Πρακτικά του 8^{ου} Συμποσίου Ιστορίας και*

Λαογραφίας Αττικής, εκδ. Λαογραφικό Μουσείο Αμαρουσίου, Αθήνα 2001, σ. 458-465.

Δημήτρης Δημητρόπουλος, «Όρια και σύνορα στην αγροτική γη του Αιγαίου στα χρόνια της οθωμανικής κυριαρχίας», π. *Τα Ιστορικά*, 36 (2002), σ. 3-22.

Ευδοκία Ολυμπίτου, *Η οργάνωση του χώρου στο νησί της Πάτμου (16ος-19ος αιώνας)*, Αθήνα 2002, Διδακτορική διατριβή, έκδ. Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, 340 σσ.

Δημήτρης Δημητρόπουλος, «Η κατάσταση των Ελλήνων. Ο πληθυσμός», στο τόμο *Ιστορία του Νέου Ελληνισμού 1770-2000*, επιμ. Β. Παναγιωτόπουλος, τ. 1, εκδ. Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2003, σ. 75-86.

Βασίλης Παναγιωτόπουλος, *Ο οικονομικός χώρος των Ελλήνων στα χρόνια της Οθωμανικής κυριαρχίας*, στον τόμο: *Πληθυσμοί και οικισμοί του ελληνικού χώρου. Ιστορικά μελετήματα, Τετράδια Εργασίας 18*, ΙΝΕ/ΕΙΕ, Αθήνα 2003, σ. 25-48.

Δημήτρης Δημητρόπουλος, «Τοπωνύμια και μικροτοπωνύμια στα νησιά του Αιγαίου: όψεις της αντοχής της σήμανσης του τόπου στο χρόνο», στον τόμο *Πληθυσμοί και οικισμοί του ελληνικού χώρου. Ιστορικά μελετήματα, Τετράδια Εργασίας 18*, ΙΝΕ/ΕΙΕ, Αθήνα 2003, σ. 49-89.

Δημήτρης Δημητρόπουλος, «Κάστρο και Παλαιά Χώρα Μήλου: Η παράλληλη πορεία δύο οικισμών (15^{ος}-19^{ος} αι.)», στον τόμο *Πληθυσμοί και οικισμοί του ελληνικού χώρου. Ιστορικά μελετήματα, Τετράδια Εργασίας 18*, ΙΝΕ/ΕΙΕ, Αθήνα 2003, σ. 163-202.

Δημήτρης Δημητρόπουλος, «Συμβάσεις αγροληψιών στη Νάξο κατά τον 16^ο και 17^ο αιώνα», στον τόμο *Πληθυσμοί και οικισμοί του ελληνικού χώρου. Ιστορικά μελετήματα, Τετράδια Εργασίας 18*, ΙΝΕ/ΕΙΕ, Αθήνα 2003, σ. 203-220.

Λεωνίδας Φ. Καλλιβρετάκης, «Το μετόχι της Πάτμου στον Στύλο Αποκορώνου και η αυτοκρατορική λύσις του 1196», στον τόμο *Πληθυσμοί και οικισμοί του ελληνικού χώρου Τετράδια Εργασίας 18*, ΙΝΕ/ΕΙΕ, Αθήνα 2003, σ. 91-132.

Λεωνίδας Φ. Καλλιβρετάκης, "Νέα Πικέρνη του Δήμου Βουπρασιών: Το χρονικό ενός οικισμού της Πελοποννήσου τον 19ο αιώνα (και η περιπέτεια ενός πληθυσμού)", στον

τόμο *Πληθυσμοί και οικισμοί του ελληνικού χώρου. Ιστορικά μελετήματα, Τετράδια Εργασίας 18*, ΙΝΕ/ΕΙΕ, Αθήνα 2003, σ. 221-242.

Ευδοκία Ολυμπίτου, «Η συγκρότηση ενός νησιωτικού οικισμού: Η Χώρα της Πάτμου κατά την περίοδο της οθωμανικής κατάκτησης», στον τόμο *Πληθυσμοί και οικισμοί του ελληνικού χώρου. Ιστορικά μελετήματα, Τετράδια Εργασίας 18*, ΙΝΕ/ΕΙΕ, Αθήνα 2003, σ. 133-161.

Ευδοκία Ολυμπίτου, «Ένα οδοιπορικό στη Σαρία της Καρπάθου: Ο χώρος και οι άνθρωποι», *Πρακτικά του Β' Διεθνούς Συνεδρίου Καρπαθιακής Λαογραφίας*, Αθήνα 2003, σ. 511-527.

Μιχ. Κοκολάκης, *Το ύστερο γιαννιώτικο πασαλίκι: Μιχάλης Κοκολάκης, Το ύστερο γιαννιώτικο πασαλίκι. Χώρος, διοίκηση και πληθυσμός στην Τουρκοκρατούμενη Ήπειρο (1820-1913)*, Αθήνα 2003, 552 σσ.

Δημήτρης Δημητρόπουλος, *Μαρτυρίες για τον πληθυσμό των νησιών του Αιγαίου, 15^{ος} - αρχές 19^{ου} αιώνα*, Τετράδια Εργασίας 27, Αθήνα, έκδ. Ινστιτούτο Νεοελληνικών Ερευνών / Ε.Ι.Ε., Αθήνα 2004, 369 σσ.

Δημήτρης Δημητρόπουλος, «Γαιοκτησία και σήμανση του χώρου στις Κυκλάδες (16^{ος} – 18^{ος} αι.)», Πρακτικά του Β' Ευρωπαϊκού Συνεδρίου Νεοελληνικών Σπουδών (Ρέθυμνο, 10-12 Μαΐου 2002): *Η Ελλάδα των νησιών από τη Φραγκοκρατία μέχρι σήμερα*, επιμ. Αστ. Αργυρίου, τ. 2, έκδ. Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2004, σ. 311-326.

Δημήτρης Δημητρόπουλος, «Αστικές λειτουργίες στις νησιωτικές κοινωνίες των Κυκλάδων (17^{ος} – αρχές 19^{ου} αιώνα)», Επιστημονικό Συμπόσιο: *Ελληνικός αστικός χώρος* (4-5 Απριλίου 2003), έκδ. Εταιρεία Σπουδών Νεοελληνικού Πολιτισμού και Γενικής Παιδείας, Αθήνα 2004, σ. 101-118.

Δημήτρης Δημητρόπουλος, «Ιστοριογραφικές χρήσεις των προ-στατιστικών μαρτυριών για τον πληθυσμό», Πρακτικά Δ' Διεθνούς Συνεδρίου Ιστορίας: *Ιστοριογραφία της νεότερης και σύγχρονης Ελλάδας*, τ. 2, επιμ. Π. Κιτρομηλίδης, Τρ. Σκλαβενίτης, έκδ. Ινστιτούτο Νεοελληνικών Ερευνών / Ε.Ι.Ε., Αθήνα 2004, σ. 59-76.

Δημήτρης Δημητρόπουλος, «Family and tax registers in the Aegean Islands during the Ottoman period», π. *The History of the Family*, 9 (2004), σ. 275-286

Δημήτρης Δημητρόπουλος, «Les sociétés insulaires de la mer Egée au temps de la domination ottomane: routes communes et trajectoires séparées», π. *The Historical Review / La Revue Historique*, 1 (2004), σ. 113-125.

Δημήτρης Δημητρόπουλος, «Το οικιστικό πλέγμα της περιοχής της Λιβαδειάς (τέλη 18^{ου} – αρχές 19^{ου} αιώνα)», π. *Τα Ιστορικά*, 42 (2005), σ. 75-112.

Δημήτρης Δημητρόπουλος, «Διαδρομές της ιστοριογραφίας στα νησιά του Αιγαίου. Το παράδειγμα των Κυκλάδων και η Σίφνος», *Πρακτικά Β' Διεθνούς Σιφναϊκού Συμποσίου*, τ. 2 *Βυζάντιο Φραγκοκρατία – Τουρκοκρατία Νεότεροι Χρόνοι*, Αθήνα 2005, σ. 495-510.

Δημήτρης Δημητρόπουλος, «Ο Αργύρης Φιλιππίδης και η *Μερική Γεωγραφία* του. Ένα σχόλιο», π. *Ο Ερασιστής*, 25 (2005), σ. 201-244.

Ευδοκία Ολυμπίου, «When an occupation becomes a way of life: Comments on sponge-fishing in the Dodecanese during the 19th and 20th century», *Following the Nereids. Sea routes and maritime business, 16th-20th s.*, Αθήνα 2006, σ. 183-192.

Ευδοκία Ολυμπίου, «Από την ορεινή Χώρα στην παραλιακή Σκάλα. Παρατηρήσεις για τη διαμόρφωση μιας νησιωτικής πόλης», *Ιόνιος Λόγος, Επιστημονική Επετηρίδα του Τμήματος Ιστορίας του Ιονίου Πανεπιστημίου* (2007), σ. 151-180.

Χριστίνα Αγριαντώνη, Δημήτρης Δημητρόπουλος (επιμ.), *Σύρος και Ερμούπολη. Συμβολές στην ιστορία του νησιού, 15^{ος}-20^{ος} αι.*, έκδ. Ινστιτούτο Νεοελληνικών Ερευνών / Ε.Ι.Ε., Αθήνα 2008, 274 σσ.

Δημήτρης Δημητρόπουλος, «Limites intérieures dans l'espace grec au temps de la domination ottomane. L'aspect géographique des administrations politiques et ecclésiastiques», π. *The Historical Review / La Revue Historique*, 5 (2008), σ. 239-253.

Ευδοκία Ολυμπίου, "La pesca nell' Egeo: La pesca e il pesce nel XIX secolo", στο R. Gertwagen, S. Raicevich et al, *Il mare. Com'era. Atti del II Workshop Internazionale HMAP del Mediterraneo e Mar Nero*, Cioggia 2008, σ. 65-76.

Ευδοκία Ολυμπίου, «Transgressions des frontières maritimes. Le cas des îlots du Dodécanèse», *The Historical Review / La Revue Historique INR/NHRF*, v. 5 (2008), σ. 181-192.

Δημήτρης Δημητρόπουλος, «Το Πήλιο και τα χωριά του (18^{ος} - αρχές 19^{ου} αι.)», στον τόμο *Ο ναός της Αγίας Μαρίας Κισσού. Ιστορία - Πολεοδομία - Αρχιτεκτονική - Εικονογραφία*, επιμέλεια Αλ. - Φ. Λαγόπουλος, εκδ. Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Θεσσαλίας, Βόλος 2009, σ. 13-26.

Δημήτρης Δημητρόπουλος, «Μύκονος 17^{ος}-18^{ος} αιώνας: Συνθήκες διαβίωσης των κατοίκων μιας νησιωτικής κοινωνίας» στον τόμο Πρακτικά Δημερίδας: *Μελέτες και έρευνες για τη Μύκονο στις κοινωνικές και ανθρωπιστικές επιστήμες*, Πολιτιστικός Λαογραφικός Σύλλογος Γυναικών Μυκόνου - Επιστημονικό και Μορφωτικό Ίδρυμα Κυκλάδων, Μύκονος 2009, σ. 15-27.

Βασίλης Παναγιωτόπουλος, *Αρχείο Αλή πασά Συλλογής Ι. Χώτζη Γενναδείου Βιβλιοθήκης της Αμερικανικής Σχολής Αθηνών*, με τη συνεργασία του Δημ. Δημητρόπουλου και του Παν. Μιχαηλάρη, έκδ. Ινστιτούτο Νεοελληνικών Ερευνών / Ε.Ι.Ε., τ. Α' 1747-1808, 809 σσ., τ. Β' 1809-1817, 923 σσ., τ. Γ' 1818-1821, 709 σσ., Αθήνα 2007, τ. Δ' Εισαγωγή-Ευρετήρια-Γλωσσάρι, Αθήνα 2009, 718 σσ.

Ελένη Κυραμαργιού, *Ευρετήριο Δημοτικού Αρχείου Δραπετσώνας 1951-1980*, έκδ. Ινστιτούτου Νεοελληνικών Ερευνών / ΕΙΕ - Δήμος Δραπετσώνας, Αθήνα, 2010.

Ελένη Κυραμαργιού, "Καινούρια Ονόματα - Καινούριος Χάρτης. Οι μετονομασίες των οικισμών της Ελλάδας, 1909-1928", *Τα Ιστορικά* 52 (2010), σ. 3-26.

Δ. Δημητρόπουλος - Ευδοκία Ολυμπίτου (επιμ.), *Ψαρεύοντας στις ελληνικές θάλασσες. Από τις μαρτυρίες του παρελθόντος στη σύγχρονη πραγματικότητα*, Τετράδια Εργασίας 33, έκδ. Ινστιτούτο Νεοελληνικών Ερευνών / Ε.Ι.Ε., Αθήνα 2010, 245 σσ.

Δημήτρης Δημητρόπουλος, «Τα νησιά του Αιγαίου την εποχή της μετάβασης από τη λατινική στην οθωμανική κυριαρχία, 15^{ος}-17^{ος} αιώνας», στον τόμο: *Το Αιγαίο πέλαγος. Χαρτογραφία και Ιστορία, 15^{ος}-17^{ος} αιώνας*, επιμέλεια Γ. Τόλιας, Αθήνα, έκδ. Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τράπεζας, 2010, σ. 29-38.

Δημήτρης Δημητρόπουλος, «On the settlement complex of Central Greece: an early nineteenth-century testimony», π. *The Historical Review / La Revue Historique* 7 (2010), σ. 323-346.

Δημήτρης Δημητρόπουλος, «Οχυρωματικές και οικοδομικές εργασίες του Αλή πασά στην Πρέβεζα», *Πρέβεζα Β'*, Πρακτικά του Δεύτερου Διεθνούς Συμποσίου για την

ιστορία και τον πολιτισμό της Πρέβεζας, επιμέλεια Μαρίνα Βρέλλη-Ζάχου, Χρήστος Σταυράκος, Πρέβεζα, έκδ. Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Δήμος Πρέβεζας, Ίδρυμα Ακτία Νικόπολις, 2010, σ. 41-51.

Δημήτρης Δημητρόπουλος, «Χριστιανικές μονές και περιφερειακές οθωμανικές αρχές όψεις των τοπικών σχέσεων προστασίας», στον συλλογικό τόμο: *Μοναστήρια, Οικονομία και πολιτική από τους μεσαιωνικούς στους νεώτερους χρόνους*, επιμέλεια Ηλίας Κολοβός, Ηράκλειο, Πανεπιστημιακές εκδόσεις Κρήτης, 2011, σ. 193-225.

Δημήτρης Δημητρόπουλος, «Μαρτυρίες για τον πληθυσμό της Νάξου, 17ος-19ος αι.», Πρακτικά του Δ' Πανελληνίου Συνεδρίου: *Η Νάξος δια μέσου των αιώνων*, επιμ. Ι. Κ. Προμπονάς, Στεφ. Ψαρράς, Αθήνα 2013, σ. 233-244.

Δημήτρης Δημητρόπουλος, «Πρόκριτοι ενός αγροτικού νησιού στα χρόνια των μεγάλων αναταραχών: Κέα, τέλη 18^{ου} – αρχές 19^{ου} αι.», π. *Τα Ιστορικά* 59 (2013), σ. 399-415.

Νίκος Βασιλόπουλος, Ελένη Μπενέκη, Ελένη Σαλουβάρδου, Δ. Δημητρόπουλος, *Άνδρος. Κτίζοντας με το βλέμμα στη θάλασσα*, Νησιωτικά Θέματα 1, έκδ. Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών / Ε.Ι.Ε., Αθήνα 2013, 95 σς.